Parlamentul European
2024-2029

TEXTE ADOPTATE

P10_TA(2026)0120

Importanța unei legislații privind violul întemeiate pe noțiunea de consimțământ în UE

Rezoluția Parlamentului European din 28 aprilie 2026 referitoare la importanța unei legislații privind violul întemeiate pe noțiunea de consimțământ în UE (2025/2040(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere articolul 2 și articolul 3 alineatul (2) și alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană, articolele 8, 10 și 19 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) și articolele 83 alineatul (1) și 82 alineatul (2) din TFUE, care abordează recunoașterea reciprocă a hotărârilor judecătorești și cooperarea polițienească și judiciară,

– având în vedere articolul 83 alineatul (1) din TFUE, care permite Parlamentului și Consiliului să stabilească norme minime privind definirea infracțiunilor și a sancțiunilor în domeniile criminalității deosebit de grave cu o dimensiune transfrontalieră, inclusiv ale violenței de gen,

– având în vedere Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în special articolul 21, care interzice discriminarea, articolul 45, care stabilește dreptul la liberă circulație, și articolul 47, care stabilește dreptul la un proces echitabil,

– având în vedere Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (denumită în continuare „Convenția de la Istanbul”), ratificată de UE în 2023, în special articolul 36, care prevede incriminarea actelor sexuale neconsensuale și rapoartele de monitorizare a țărilor realizate de Grupul de experți în intervenția contra violenței împotriva femeilor și a violenței domestice,

– având în vedere articolele 21 și 3 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană, care stabilește egalitatea de gen ca valoare fundamentală a Uniunii, care trebuie integrată în toate politicile și programele,

– având în vedere al doilea raport general privind activitățile Grupului de experți în intervenția contra violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, publicat în aprilie 2021,

– având în vedere Recomandarea Rec(2002)5 din 30 aprilie 2002 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind protecția femeilor împotriva violenței, care îndeamnă statele membre să sancționeze orice act sexual comis împotriva unor persoane care nu își dau consimțământul, chiar dacă nu arată semne de rezistență,

– având în vedere Directiva (UE) 2024/1385 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024 privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice[1],

– având în vedere Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI a Consiliului[2] („Directiva privind drepturile victimelor”), care prevede un cadru pentru o justiție centrată pe victime, inclusiv în cazurile de violență sexuală,

– având în vedere propunerea Comisiei din 6 februarie 2024 de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a materialelor care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor și de înlocuire a Deciziei-cadru 2004/68/JAI a Consiliului (COM(2024)0060), care include o definiție a unui act neconsensual și poziția Parlamentului din 17 iunie 2025 privind această propunere[3],

– având în vedere rezoluția Parlamentului European din 16 septembrie 2021 conținând recomandări adresate Comisiei privind identificarea violenței de gen ca un nou domeniu al criminalității enumerat la articolul 83 alineatul (1) din TFUE[4],

– având în vedere Strategia UE pentru egalitatea de gen 2020-2025, care solicită o protecție sporită împotriva violenței de gen și o educație sexuală completă care să promoveze sensibilizarea cu privire la consimțământ,

– având în vedere rezoluția sa din 15 februarie 2023 referitoare la propunerea de decizie a Consiliului privind încheierea, de către Uniunea Europeană, a Convenției Consiliului Europei privind

---

1 JO L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj.
2 JO L 315, 14.11.2012, p. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj.
3 Texte adoptate, P10_TA(2025)0116.
4 JO C 117, 11.3.2022, p. 88.

prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice[5],

– având în vedere hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 4 decembrie 2003 în cauza M.C. / Bulgaria (cererea nr. 39272/98), în care Curtea a stabilit obligația pozitivă a statelor de a adopta dispoziții de drept penal care să ancheteze și să sancționeze efectiv violul, a clarificat că a solicita dovada rezistenței fizice riscă să lase anumite tipuri de viol nesancționate și a susținut că articolele 3 și 8 din Convenția europeană a drepturilor omului (CEDO) impun sancționarea și urmărirea penală efectivă a oricărui act sexual neconsensual, inclusiv în lipsa rezistenței fizice,

– având în vedere hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 27 mai 2021, în cauza J.L. / Italia (cererea nr. 5671/16), care a constatat că recurgerea la stereotipuri și învinuirea victimelor în timpul proceselor de viol constituie o încălcare a dreptului la respectarea vieții private în temeiul articolului 8 din CEDO,

– având în vedere Principiile de la Yogyakarta, adoptate în noiembrie 2006, și Principiile de la Yogyakarta plus 10, adoptate în noiembrie 2017,

– având în vedere sondajele și rapoartele realizate de Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) și de Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE), cum ar fi sondajul din 2014 privind violența împotriva femeilor și, în special, sondajul din 2024 privind violența de gen în UE, potrivit căruia 17,2 % dintre femeile din statele membre ale UE au fost victime ale violenței sexuale[6], precum și raportul din 2024 privind persoanele LGBTIQ+ din Europa,

– având în vedere raportul FRA din 10 iunie 2025 intitulat „Raportul privind drepturile fundamentale 2025”, în special Avizul nr. 2 al FRA privind protejarea efectivă a femeilor care sunt victime ale violenței[7],

– având în vedere Declarația universală a drepturilor omului și Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice,

– având în vedere Declarația ONU din 15 septembrie 1995 intitulată „Declarația și Platforma de acțiune de la Beijing” și rezultatele conferințelor de revizuire,

---

5 JO C 283, 11.8.2023, p. 149.

6 FRA, EIGE și Eurostat, *Sondajul UE privind violența de gen – Principalele rezultate: Experiențele femeilor în UE-27*, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg, 2024, p.14.

7 Raportul pe 2025 al FRA privind drepturile fundamentale 2025, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg, 2025, p. 77.

– având în vedere Convenția ONU din 1979 privind eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei și Recomandarea generală nr. 35 (2017) a Comitetului ONU pentru eliminarea discriminării împotriva femeilor din 26 iulie 2017 referitoare la violența de gen împotriva femeilor,

– având în vedere Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă a ONU și principiul „a nu lăsa pe nimeni în urmă” consacrat în textul său și, în special, obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) nr. 3, 4, 5, 10 și 16,

– având în vedere Comunicarea nr. 34/2011 din 21 februarie 2014 a Comitetului ONU pentru eliminarea discriminării împotriva femeilor, care îndeamnă statele să revizuiască legislația privind violul prin eliminarea cerințelor privind forța sau dovada penetrării și plasarea absenței consimțământului în centrul infracțiunii,

– având în vedere Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale, în special articolul 7 alineatul (1) litera (g), care recunoaște violul și alte forme de violență sexuală drept crime împotriva umanității, atunci când sunt comise ca parte a unui atac generalizat sau sistematic îndreptat împotriva oricărei populații civile,

– având în vedere raportul din 19 aprilie 2021 al Raportorului special privind violența împotriva femeilor, cauzele și consecințele acesteia, intitulat „Rape as a grave, systematic and generalised human rights violation, a crime and a manifestation of gender-based violence against women and girls, and its prevention” (Violul ca încălcare gravă, sistematică și generalizată a drepturilor omului, care reprezintă o infracțiune și o manifestare a violenței de gen împotriva femeilor și fetelor, și prevenirea acestuia), care a fost prezentat în cadrul celei de a 47-a sesiuni a Consiliului ONU pentru Drepturile Omului, precum și cadrul însoțitor pentru legislația privind violul,

– având în vedere articolul 55 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere deliberările comune ale Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne și Comisiei pentru drepturile femeii și egalitatea de gen, desfășurate în temeiul articolului 59 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere raportul Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne și al Comisiei pentru drepturile femeii și egalitatea de gen (A10-0047/2026),

A. întrucât actele de violență sexuală sunt incriminate în temeiul dreptului internațional al drepturilor omului atât pe timp de război, cât și pe timp de pace; întrucât, atât în contextul dreptului internațional umanitar, cât și în cel al dreptului penal internațional, violul este identificat ca o potențială crimă de război, o crimă împotriva umanității sau un act care contribuie la genocid, cu condiția să fie prezente și alte elemente constitutive ale acestor crime; întrucât această clasificare este prevăzută în Statutul de la

Roma al Curții Penale Internaționale (articolul 8) și în Convențiile de la Geneva din 1949 și Protocoalele lor adiționale; întrucât interpretarea juridică a violului ca crimă de război, conform Curții Penale Internaționale, include absența consimțământului ca element esențial;

B. întrucât, potrivit Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO), definițiile bazate pe utilizarea forței ca principal element constitutiv al infracțiunii oferă o protecție neadecvată victimelor violenței sexuale și pun în pericol protecția eficace a autonomiei sexuale a unei persoane;

C. întrucât violul reprezintă o încălcare a unei întregi serii de drepturi ale omului, inclusiv a dreptului la integritate fizică, a dreptului la autonomie și la autonomie sexuală, a dreptului la viață privată, a dreptului la cel mai înalt standard posibil de sănătate fizică și mintală, a dreptului femeilor la egalitate în fața legii și a dreptului de a nu fi supus violenței, discriminării, torturii și altor tratamente crude sau inumane; întrucât, totodată, violul îi interzice victimei exercitarea deplină a unei serii de alte drepturi ale omului, cum ar fi dreptul la viață, la demnitate, la integritate fizică și mintală, dreptul la libertate și securitate personală, dreptul la egalitate în cadrul familiei și în fața legii, indiferent de gen și identitatea de gen, dreptul de a nu fi supus discriminării, torturii și altor rele tratamente, printre altele;

D. întrucât violența de gen rămâne una dintre cele mai răspândite și cel mai puțin denunțate încălcări ale drepturilor omului în Europa și necesită un răspuns european; întrucât actualul cadru juridic internațional privind drepturile omului recunoaște violul atât ca o încălcare a drepturilor omului, cât și ca o formă de violență de gen care afectează cu precădere femeile și fetele; întrucât violul constituie una dintre cele mai răspândite și mai brutale forme de violență de gen care încalcă integritatea fizică, psihologică și sexuală și autonomia corporală a unei persoane și are efecte grave și de durată asupra supraviețuitorilor;

E. întrucât violența de gen limitează drastic participarea femeilor și a fetelor la viața publică și accesul lor la justiție, educație și independența economică și, prin urmare, constituie un obstacol structural în calea realizării unei veritabile egalități de gen; întrucât victimele violurilor se confruntă cu consecințe grave și de lungă durată, inclusiv consecințe sociale și economice – cum ar fi pierderea locului de muncă, dependența financiară, instabilitatea locuințelor și participarea redusă la educație sau la locul de muncă – care agravează efectele violenței și amplifică inegalitatea de gen;

F. întrucât, potrivit FRA și EIGE, 17,2 % dintre femeile din UE au fost victime ale violenței sexuale, inclusiv ale violurilor și ale altor acte sexuale nedorite, iar una din 20 femei a fost violată, cu folosirea

forței, de la vârsta de 15 ani[8]; întrucât, potrivit FRA, violența împotriva persoanelor LGBTIQ+ a crescut în ultimii ani, femeile transgen fiind expuse în mod disproporționat la violență fizică și sexuală; întrucât persoanele LGBTIQ+ sunt și ele supuse violenței sexuale din cauza genului, a identității de gen, a expresiei de gen și a caracteristicilor sexuale; întrucât costul anual estimat al violenței de gen în UE este de 366 de miliarde EUR;

G. întrucât dimensiunea transfrontalieră a infracțiunii de viol creează necesitatea specială de a combate violul pe o bază comună în cadrul UE, pentru a asigura o protecție mai consecventă și accesul egal la justiție pentru victimele din toate statele membre, cu o serie de elemente-cheie: necesitatea de a asigura un nivel minim de protecție pentru toate femeile din toate statele membre, necesitatea de a asigura un nivel minim de protecție atunci când femeile își exercită libertatea de circulație în întreaga Uniune, deoarece lipsa unei definiții armonizate a violului subminează securitatea juridică și accesul victimelor la justiție și poate constitui un obstacol în calea liberei circulații, precum și necesitatea și obligația de a alinia dreptul UE la standardele internaționale, cum ar fi Convenția de la Istanbul, care impune incriminarea violului pe baza lipsei consimțământului;

H. întrucât peisajul juridic actual din UE rămâne fragmentat, cu interpretări judiciare diverse și definiții divergente ale violului care nu reflectă întotdeauna standardele internaționale privind drepturile omului sau cerințele Convenției de la Istanbul privind consimțământul; întrucât lipsa unor definiții juridice armonizate în statele membre subminează drepturile victimelor, împiedică cooperarea transfrontalieră și contribuie la impunitatea autorilor, precum și la o lipsă de conștientizare cu privire la ceea ce constituie un act de violență sexuală; întrucât mai multe state membre definesc în continuare violul pe baza utilizării forței sau a amenințării, excluzând astfel multe victime de la protecția juridică; întrucât acest lucru subliniază necesitatea urgentă a unei definiții a violului bazate pe consimțământ la nivelul UE; întrucât introducerea unei definiții juridice comune a violului, bazată pe lipsa consimțământului, ar contribui la o mai bună cooperare polițienească și judiciară și ar îmbunătăți colectarea de date și comparabilitatea lor privind violurile în UE;

I. întrucât toate statele membre au semnat Convenția de la Istanbul, dar cinci state membre nu au ratificat-o încă[9]; întrucât, dintre acestea, doar două și-au reformat recent legislația pentru ca consimțământul să aibă un rol central în definirea infracțiunii de viol[10]; întrucât, de la intrarea în vigoare a Convenției de la Istanbul,

---

8 FRA și EIGE, Violența împotriva femeilor: o anchetă la nivelul UE - Prezentare pe scurt a rezultatelor, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg, 2014, p. 20.

9 Bulgaria, Cehia, Ungaria, Lituania și Slovacia.

10 Bulgaria și Cehia.

16 state membre și-au modificat legislația pentru a include sau a face mai explicită noțiunea de consimțământ ca element constitutiv al infracțiunii de viol; întrucât UE a aderat la Convenție în 2023 în domenii ce țin de competența sa exclusivă; întrucât dispoziția privind o definiție a violului întemeiată pe noțiunea de consimțământ prevăzută de Convenția de la Istanbul a reprezentat un punct de cotitură important pentru reforma legislativă, prin abandonarea liniei tradiționale potrivit căreia definiția violului presupune existența violenței; întrucât în raportul pe 2025 privind drepturile fundamentale, FRA precizează că statele membre ale UE care au ratificat Convenția de la Istanbul ar trebui să incrimineze violența sexuală utilizând definiții ale violului și ale altor forme de violență sexuală bazate pe noțiunea de consimțământ,

J. întrucât CEDO a jucat un rol esențial în stabilirea interpretării moderne a violului în cadrul drepturilor omului, în special prin hotărârea sa de referință din 2003 în cauza MC / Bulgaria, în care a stabilit obligația pozitivă a statelor de a adopta dispoziții de drept penal pentru a investiga și a pedepsi în mod eficace violul, a constatat că solicitarea dovezii rezistenței fizice a victimei riscă să lase nepedepsite anumite tipuri de viol și nu protejează autonomia sexuală, astfel cum se prevede la articolele 3 și 8 din Convenția europeană a drepturilor omului, și a susținut că aceste articole impun sancționarea și urmărirea penală efectivă a oricărui act sexual neconsensual, inclusiv în absența rezistenței fizice; întrucât hotărârile ulterioare ale CEDO, cum ar fi J.L. / Italia (2021) și X. / Cipru (2025)[11], au condamnat utilizarea argumentelor de învinuire a victimei și a stereotipurilor în procedurile judiciare, constatând că astfel de practici constituie o încălcare a dreptului la respectarea vieții private în conformitate cu articolul 8 din Convenția europeană a drepturilor omului și perpetuează prejudecățile și împiedică accesul la justiție pentru supraviețuitorii violenței sexuale; întrucât CEDO a stabilit, în hotărârea H.W. / Franța[12], că orice act sexual neconsensual constituie o formă de violență sexuală; întrucât, în hotărârea L. și alții / Franța (2025)[13], CEDO a interpretat articolele 3 și 8 din Convenția europeană a drepturilor omului ca impunând statelor părți la convenție să dispună de sisteme de drept penal capabile să sancționeze actele sexuale neconsensuale;

K. întrucât Manualul ONU pentru legislația privind violența împotriva femeilor prevede că legislația trebuie să prevadă circumstanțe agravante, inclusiv, de exemplu, vârsta supraviețuitorului, relația dintre supraviețuitor și autorul infracțiunii, utilizarea violenței fizice sau amenințarea cu aceasta, prezența mai multor autori și

---

11 Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 27 februarie 2025, X / Cipru, cererea nr. 40733/22.

12 Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 23 ianuarie 2025, HW / Franța, cererea nr. 13805/21.

13 Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 24 aprilie 2025, L. și alții / Franța, cererile nr. 46949/21, 24989/22 și 39759/22.

consecințele fizice sau mintale grave ale atacului asupra victimei; întrucât manualul mai prevede că legislația ar trebui „să incrimineze în mod specific agresiunea sexuală în cadrul unei relații (de exemplu, «violul conjugal»), fie: asigurându-se că dispozițiile privind agresiunea sexuală se aplică „indiferent de natura relației” dintre autorul infracțiunii și reclamant, fie afirmând că „nicio căsătorie sau altă relație nu constituie o apărare împotriva unei acuzații de agresiune sexuală în temeiul legislației.”

L. întrucât, la 16 septembrie 2021, Parlamentul a adoptat o rezoluție pentru a identifica violența de gen drept un nou domeniu al criminalității enumerat la articolul 83 alineatul (1) din TFUE; întrucât rezoluția invita statele membre să modifice definiția „violului” în legislația lor națională, astfel încât aceasta să se bazeze pe absența consimțământului, și a subliniat că violența de gen este o încălcare gravă a drepturilor omului și a demnității umane și că violul este o formă de violență de gen;

M. întrucât articolul 83 din TFUE ar trebui să se aplice ca temei juridic pentru propunerile legislative privind infracțiunea de viol, deoarece violul este o infracțiune deosebit de gravă care are o dimensiune transfrontalieră și se încadrează în domeniul criminalității de „exploatare sexuală a femeilor și copiilor”;

N. întrucât termenul „exploatare sexuală” de la articolul 83 alineatul (1) din TFUE nu se limitează doar la traficul de ființe umane, deoarece o astfel de interpretare restrictivă ar limita pe nedrept „traficul de ființe umane și exploatarea sexuală a femeilor și a copiilor” la infracțiunile legate de traficul de ființe umane; întrucât formularea și practica legislativă, inclusiv Directiva privind abuzurile sexuale asupra copiilor[14], arată că „exploatarea sexuală” acoperă o gamă mai largă de infracțiuni, inclusiv abuzul sexual; întrucât exploatarea sexuală se referă în general la utilizarea injustă a unei alte persoane în scop sexual, implicând vulnerabilitatea victimei, care este un element central al infracțiunii de viol;

O. întrucât articolul 36 din Convenția de la Istanbul impune incriminarea tuturor actelor sexuale neconsensuale și precizează că „consimțământul trebuie dat voluntar, ca rezultat al liberului arbitru al persoanei, evaluat în contextul circumstanțelor înconjurătoare”; întrucât acest principiu este în concordanță cu hotărârile CEDO și cu jurisprudența națională;

P. întrucât consimțământul este un acord voluntar de a participa la o anumită activitate sexuală și poate fi retras în orice moment;

---

[14] Directiva 2011/93/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile și de înlocuire a Deciziei-cadru 2004/68/JAI a Consiliului (JO L 335, 17.12.2011, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/93/oj).

Q. întrucât mai multe state membre[15] și o serie de alte țări europene[16] au introdus deja în codurile lor penale definiții întemeiate pe noțiunea de consimțământ, ceea ce a dus la prevenirea, raportarea și urmărirea penală mai eficientă a infracțiunilor de abuz sexual și la o creștere a gradului de conștientizare a publicului;

R. întrucât în poziția și mandatul său referitoare la Directiva privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, Parlamentul s-a pronunțat ferm în favoarea includerii în text a unei definiții a violului întemeiate pe noțiunea de consimțământ, la fel ca în propunerea Comisiei; întrucât, din păcate, Consiliul a fost de părere că incriminarea violului nu ar trebui inclusă în această directivă;

S. întrucât propunerea Comisiei de directivă privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice a inclus o propunere de incriminare a violului pe baza recunoașterii faptului că „exploatarea sexuală a femeilor” include violul; întrucât această interpretare este în concordanță cu angajamentul tratatelor față de egalitatea între femei și bărbați; întrucât, prin urmare, articolul 83 alineatul (1) din TFUE este un temei juridic adecvat pentru stabilirea normelor minime ale UE privind definiția violului;

T. întrucât supraviețuitorii violurilor sunt frecvent întrebați de ce nu au opus rezistență la agresiunea sexuală, iar autorii infracțiunii susțin că lipsa rezistenței din partea victimelor echivalează cu un acord pasiv; întrucât, într-un studiu realizat în Suedia, 70 % dintre victimele violenței sexuale au raportat o imobilitate tonică semnificativă, cunoscută și sub numele de „reacție de înghețare”; întrucât cea mai frecventă reacție în rândul supraviețuitorilor violurilor este mai degrabă o reacție cunoscută sub numele de „frică paralizantă” sau „imobilitate tonică” decât rezistența fizică activă față de agresor; întrucât lipsa de rezistență sau „înghețarea” este o reacție involuntară comună și un reflex de supraviețuire în fața amenințării și care poate conduce la imobilitate (postură fixă, pierderea tonusului muscular, incapacitatea de a întreprinde acțiuni voluntare), disociere, caz în care persoana este deconectată de senzațiile și emoțiile neplăcute și dureroase resimțite în corp, precum și la pierderea simțului de control; întrucât, pentru a asigura accesul la justiție pentru supraviețuitorii violurilor și pentru a promova un mediu juridic și social în care violul nu mai este tolerat, această realitate nu poate fi ignorată;

U. întrucât factori precum constrângerea, forța, amenințările, dependența financiară și psihologică, stări fizice sau mintale, cum ar fi imobilitatea tonică, înghețarea, surpriza, starea de frică, de

---

15 Austria, Belgia, Croația, Cipru, Danemarca, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Luxemburg, Malta, Țările de Jos, Polonia, Portugalia, Slovenia, Spania și Suedia.

16 Islanda, Norvegia, Muntenegru, Ucraina și Regatul Unit.

intimidare, de inconștiență, de intoxicare, de supunere chimică, de somn, de boală, de vătămare corporală, de dizabilitate sau alte stări sau altă situație de deosebită vulnerabilitate sau discriminarea structurală și intersecțională pot crea vulnerabilitate și pericole și pot împiedica consimțământul liber, care este esențial în cazurile de viol;

V. întrucât trauma rezultată în urma unei agresiuni sexuale poate afecta funcționarea memoriei, conducând la amintiri fragmentate sau la pierderi de memorie în legătură cu evenimentele desfășurate și la denaturări ale secvențelor temporale, ceea ce face dificilă amintirea ordinii în care au avut loc evenimentele; întrucât trauma rezultată în urma unui viol este asociată cu tulburarea de stres posttraumatic și alte simptome grave legate de probleme de sănătate mintală, inclusiv un nivel scăzut de concentrare, anxietate, atacuri de panică, depresie severă, retrăiri ale unor episoade depresive și coșmaruri;

W. întrucât axarea pe dovezi materiale privind rezistența, amenințările sau violența perpetuează mituri și stereotipuri dăunătoare legate de viol cu privire la modul în care se așteaptă ca victimele să se comporte, contribuind la victimizarea secundară, în special în cazurile în care victimele nu se conformează așteptărilor stabilite la nivel social privind trauma, rezistența sau vătămarea vizibilă; întrucât aceste practici contribuie la neîncrederea în sistemul de aplicare a legii și în sistemul de justiție, conducând la rate scăzute ale denunțărilor în rândul victimelor și la impunitate pentru autorii infracțiunilor;

X. întrucât autonomia sexuală și integritatea corporală sunt drepturi inviolabile, iar scopul legislației privind violul bazate pe consimțământ este de a consolida protecția acestora; întrucât trecerea la un model de lege privind violul bazat pe noțiunea de consimțământ este esențială pentru a recunoaște că autonomia și integritatea sexuală pot fi încălcate chiar în situațiile în care nu există violență fizică, dar există o dinamică coercitivă sau un abuz de putere;

Y. întrucât a pune accentul pe importanța autonomiei sexuale este un obiectiv care urmărește să promoveze egalitatea de gen și, în special, respectarea drepturilor femeilor și ale fetelor; întrucât legislația privind violul bazată pe noțiunea de consimțământ subliniază în special dreptul femeilor de a lua decizii cu privire la ele însele și la propriul corp;

Z. întrucât consimțământul ar trebui să fie o componentă centrală a legislației privind violul; întrucât legislația privind violul întemeiată pe noțiunea de consimțământ este necesară pentru a reglementa mai eficace situațiile în care actul sexual începe atât de brusc încât victima nu are nicio șansă de a-și exprima voința sau de a se apăra înainte de inițierea actului; întrucât legislația privind violul întemeiată pe noțiunea de consimțământ este esențială și pentru a

aborda mai bine situațiile în care victima nu se poate opune actului din cauza fricii;

AA. întrucât dovezile arată că majoritatea violurilor sunt comise de cunoștințe sau parteneri intimi și au loc în interior, însă victimele unor astfel de cazuri sunt adesea întâmpinate cu suspiciune și neîncredere în cadrul sistemului de justiție penală, în special în jurisdicțiile în care se aplică încă cerințe probatorii perimate, care perpetuează miturile conform cărora violurile sunt de obicei comise de străini în locuri publice și că victimele provoacă autorul la comiterea violului sau inventează existența acestuia; întrucât astfel de mituri sunt întărite și mai mult de reprezentări mediatice inadecvate, de discursul public și de lipsa de sensibilizare a publicului;

AB. întrucât miturile și convingerile general acceptate despre viol și agresiune sexuală sunt în detrimentul definirii infracțiunii de viol și reprezintă amenințări suplimentare la adresa bunăstării supraviețuitorilor, a disponibilității de a denunța astfel de acte, a protecției împotriva victimizării secundare și împiedică urmărirea penală și accesul la justiție; întrucât aceste convingeri și mituri acceptate constituie unul dintre factorii care contribuie la perpetuarea impunității legate de viol și împiedică elaborarea unei legislații adecvate;

AC. întrucât amploarea violenței sexuale rămâne puternic subestimată și minimizată, deoarece marea majoritate a infracțiunilor sexuale rămân nedivulgate; întrucât multe violuri denunțate nu fac niciodată obiectul urmăririi penale, iar marea majoritate a urmăririlor pentru viol nu se încheie cu condamnare; întrucât acest lucru amplifică lipsa de încredere a femeilor în sistem, produce rate scăzute ale denunțărilor și perpetuează un sentiment de impunitate în societate, conducând la normalizarea violenței sexuale, inclusiv a violului; întrucât impunitatea larg răspândită pentru viol contribuie la complexul predominant de convingeri și norme sociale care încurajează agresiunea sexuală masculină și sprijină violența împotriva femeilor, creând un mediu în care violența sexuală este normalizată și justificată prin inegalități de gen persistente și atitudini dăunătoare față de gen și sexualitate; întrucât este inacceptabil să nu existe consecințe pentru comiterea de violuri fără violență fizică; întrucât urmărirea penală consecventă a tuturor formelor de viol este esențială pentru menținerea încrederii publicului în sistemele de justiție și constituie un element-cheie în prevenirea violenței sexuale; întrucât legislația privind violul bazată pe noțiunea de consimțământ este esențială atât pentru a reflecta asupra atitudinilor cu privire la infracțiunile sexuale și a le schimba, cât și pentru a crește gradul de conștientizare în întreaga UE și, în cele din urmă, pentru a reduce numărul de infracțiuni sexuale; întrucât legislația întemeiată pe noțiunea de consimțământ poate genera o schimbare de paradigmă, cu accent pe nevoia de a obține

consimțământul, și nu pe lipsa unei opoziții clare față de un act sexual;

AD. întrucât Raportul explicativ la Convenția de la Istanbul clarifică, în ceea ce privește articolul 36 alineatul (2) din convenție, că urmărirea penală a violenței sexuale, inclusiv a violului, „va necesita o evaluare contextuală a probelor pentru a stabili, de la caz la caz, dacă victima a consimțit în mod liber la actul sexual săvârșit. O astfel de evaluare trebuie să recunoască gama largă de reacții comportamentale la violența sexuală și viol pe care le prezintă victimele și nu trebuie să se bazeze pe presupuneri privind un comportament tipic în astfel de situații. Este la fel de important să se asigure că interpretările legislației privind violul și urmărirea penală a cazurilor de viol nu sunt influențate de stereotipurile de gen și de miturile despre sexualitatea masculină și feminină”;

AE. întrucât Comitetul ONU pentru eliminarea discriminării împotriva femeilor, în Comunicarea sa nr. 34/2011, îndeamnă statele să revizuiască legislația privind violul prin eliminarea cerințelor privind forța sau dovada penetrării și plasarea absenței consimțământului în centrul infracțiunii, și în Recomandarea sa generală nr. 35 (2017), îndeamnă statele să recunoască violența de gen drept o formă de discriminare și să adopte reforme juridice care să asigure eliminarea acestui tip de violență, inclusiv prin incriminarea actelor sexuale neconsensuale și sprijinirea accesului la justiție și servicii pentru toate femeile și fetele, în special pentru cele care se confruntă cu forme de discriminare intersecțională;

AF. întrucât egalitatea de gen și nediscriminarea sunt valori elementare ale UE, drepturi fundamentale, principii-cheie ale Pilonului european al drepturilor sociale, precum și condiții esențiale pentru realizarea de progrese; întrucât discriminarea pe motive de sex, de gen și pe alte criterii este interzisă în temeiul articolului 21 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene;

AG. întrucât intersecționalitatea este un principiu director important consacrat în dreptul UE; întrucât femeile se confruntă cu inegalități și cu discriminare intersecționale, inclusiv cu cele legate de rasă, origine etnică sau socială, orientare sexuală, identitatea de gen și exprimarea de gen, religie sau convingeri, statut de rezidență sau dizabilitate; întrucât violența sexuală pe criterii de gen este una dintre cele mai importante probleme legate de egalitatea de gen, iar progresele reale în ceea ce privește egalitatea de gen pot fi realizate numai prin punerea în aplicare a unei abordări intersecționale; întrucât aplicarea unei abordări intersecționale permite să se abordeze barierele structurale în calea egalității de gen și să se colecteze dovezile necesare pentru a crea valori de referință și a stabili calea către politici strategice și eficace pentru combaterea discriminării sistemice, excluziunii și inegalităților sociale;

AH. întrucât, dat fiind caracterul structural al inegalității de gen și al violenței de gen, consimțământul poate fi dat în condiții de coerciție sau presiune socială, care pune în lumină necesitatea unei abordări care să includă nu doar autonomia individuală, ci și dinamica puterii sociale, normele de gen și distribuția inegală a puterii între bărbați și femei;

AI. întrucât violența de gen, inclusiv violența sexuală, este atât o cauză, cât și o consecință a inegalităților structurale și a asimetriilor de putere înrădăcinate în stereotipurile de gen și normele sociale; întrucât abordarea unui astfel de tip de violență necesită contestarea acestor norme și punerea în aplicare a unor reforme juridice, sociale și educaționale cuprinzătoare;

AJ. întrucât stereotipurile de gen adânc înrădăcinate în ceea ce privește sexualitatea și moralitatea femeilor contribuie la complexul predominant de convingeri și norme sociale care încurajează agresiunea sexuală masculină și sprijină violența împotriva femeilor, creând un mediu în care violența sexuală este normalizată și justificată prin inegalități de gen persistente și atitudini dăunătoare față de gen și sexualitate; întrucât acest lucru duce la stigmatizarea și tratamentul discriminatoriu al anumitor femei și al altor persoane deoarece transgresează normele sociale și sexuale de gen sau nu se conformează rolurilor de gen;

AK. întrucât violul, inclusiv elementele care ar putea preceda infracțiunea, cum ar fi groomingul și escrocheriile online, pot avea loc în contexte transfrontaliere; întrucât violența împotriva femeilor și fetelor are loc atât în spațiul online, cât și în cel offline și include violența sexuală facilitată de tehnologie, hărțuirea, partajarea fără consimțământ a imaginilor intime și controlul coercitiv; întrucât astfel de forme de abuz afectează în mod disproporționat femeile și grupurile marginalizate și rămân insuficient abordate în multe cadre naționale;

AL. întrucât victimele violurilor au nevoie de asistență medicală imediată, multidisciplinară, accesibilă și completă, inclusiv gestionarea clinică a violului, asistența medicală sexuală și reproductivă, care să cuprindă contracepția de urgență, profilaxia post-expunere, tratamentul pentru infecțiile cu transmitere sexuală și accesul la avort legal și în condiții de siguranță, precum și asistență post-traumatică, și, în plus, trebuie să aibă opțiunea de a beneficia de sprijin pe termen lung, inclusiv de consiliere psihologică; întrucât accesul la anumite servicii esențiale de sănătate nu este asigurat în unele state membre;

AM. întrucât cultura violului se definește ca un sistem structural și generalizat de atitudini, comportamente, valori și norme sociale care normalizează și banalizează violența sexuală, subminează consimțământul, perpetuează mituri legate de viol și promovează normalizarea acestui tip de violență în societate;

AN. întrucât prevalența ridicată a victimizării secundare arată eșecul profund nu numai al sistemelor de justiție, ci și al legilor învechite care nu se bazează pe consimțământ de a oferi supraviețuitorilor acces la justiție[17], după cum o demonstrează ratele scăzute de raportare în rândul victimelor, lipsa de asistență adaptată nevoilor lor, disponibilitatea unor proceduri accesibile și ratele scăzute de condamnare în cazurile de viol, ceea ce evidențiază deficiențe sistematice în modul în care autoritățile de aplicare a legii și sistemele judiciare abordează cazurile de viol, ceea ce, la rândul său, duce la un sentiment de impunitate generalizat în societate în ceea ce privește infracțiunea de viol și constituie o atingere gravă adusă egalității de gen;

AO. întrucât „victimizarea secundară” are loc atunci când victimele suferă noi prejudicii, dar nu ca rezultat direct al infracțiunii de viol, ci din cauza modului în care sunt tratate de instituții și de alte persoane; întrucât victimizarea secundară este cauzată de expunerea repetată a victimei la autorul infracțiunii, de un tratament lipsit de sensibilitate, cum ar fi interogatoriile repetate cu privire la aceleași evenimente, de atitudini de învinuire a victimei, de utilizarea unui limbaj neadecvat sau a unor observații lipsite de sensibilitate formulate de cei care intră în contact cu victimele, de intervenții medicale și de proceduri judiciare, inclusiv durata lor, și de alte procese instituționale; întrucât victimizarea secundară subminează drepturile victimelor, împiedică accesul lor la justiție și le perpetuează traumele, inclusiv provocând tulburarea de stres posttraumatic, depresia și anxietatea, încetinind astfel însănătoșirea victimelor;

AP. întrucât natura traumatică a violului și impactul său pe termen lung asupra sănătății fizice și psihologice, asupra securității, integrității fizice, bunăstării și vieții sociale a victimelor necesită un răspuns coordonat din partea personalului instruit și specializat, în special al celui din agențiile de aplicare a legii și din sistemul judiciar, care să țină seama de dimensiunea de gen și de traumele suferite, pentru a aborda cazurile de viol și a evita victimizarea secundară; întrucât formarea profesioniștilor din sistemul judiciar și a celor responsabili cu aplicarea legii rămâne neomogenă și insuficientă în anumite state membre; întrucât punerea în aplicare eficace în legislație a definițiilor violului întemeiate pe noțiunea de consimțământ depinde de capacitatea ofițerilor de poliție, a procurorilor și a autorităților judiciare de a interpreta și a aplica corect aceste dispoziții, asigurându-se astfel că accentul rămâne pe lipsa consimțământului

---

17 Consiliul Europei, cauza L. și alții / Franța*: Criminal-law system inadequate for the punishment of all non-consensual sexual acts, exposing rape victim to secondary victimisation* (Sistemul de drept penal este inadecvat pentru pedepsirea tuturor actelor sexuale neconsensuale, expunând victimele violului la victimizarea secundară), articol de presă, Consiliul Europei, Strasbourg, Franța, 24 aprilie 2025.

liber exprimat, și nu pe dovezile de rezistență sau violență fizică; întrucât faptul de a impune victimelor sarcina de a dovedi lipsa consimțământului nu face decât să adâncească stereotipurile dăunătoare legate de viol;

AQ. întrucât o educație solidă în materie de sexualitate și relații bazată pe noțiunea de consimțământ este esențială pentru a reduce informarea greșită și miturile despre viol și sexualitate, pentru a aborda normele de gen și a preveni toate formele de violență de gen, inclusiv violul; întrucât implicarea bărbaților și a băieților în promovarea egalității de gen, combaterea modelelor nesănătoase și dăunătoare de masculinitate și contestarea percepțiilor despre sex bazate pe sentimentul de îndreptățire reprezintă elemente esențiale ale eforturilor de prevenire; întrucât trecerea la o cultură bazată pe noțiunea de consimțământ este esențială pentru a asigura un mediu de respect reciproc și siguranță, centrat pe interacțiuni sociale sănătoase; întrucât asigurarea unei educații sexuale, bazate pe consimțământ și relații sensibile la dimensiunea de gen, cuprinzătoare și adaptate vârstei este un instrument esențial pentru prevenirea violului și a violenței sexuale și abordarea cauzelor lor profunde;

AR. întrucât ODD 5 din Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă prevede realizarea egalității de gen și capacitarea tuturor femeilor și fetelor, iar ODD 16 prevede promovarea unor societăți pașnice și incluzive, asigurarea accesului la justiție și crearea unor instituții eficiente și responsabile;

AS. întrucât Agenda 2030 a ONU pentru dezvoltare durabilă și principiul de „a nu lăsa pe nimeni în urmă”, în special ODD 3, 4, 5, 10 și 16, care prevăd eliminarea violenței sexuale, realizarea egalității de gen, accesul la justiție, educația incluzivă privind respectul și protejarea integrității fizice și mintale a tuturor persoanelor,

AT. întrucât lacunele statelor membre în abordarea factorilor structurali și normativi care conduc la impunitatea agresorilor este contestată prin marșuri, proteste și mișcări ale societății civile, cum ar fi mișcarea #MeToo, care sparg tăcerea cu privire la violuri și care au fost cauza care a dus la modificări legislative în unele state membre; întrucât printre cazurile care au declanșat proteste pe scară largă se numără cazul „Wolf Pack” din Spania și cel al lui Gisèle Pelicot din Franța, care evidențiază caracterul inadecvat al definițiilor violului care se bazează pe forță și nu pe consimțământ,

1. invită Comisia să propună fără întârziere acte legislative care să stabilească o definiție la nivelul UE a violului bazată pe cerința consimțământului liber, în cunoștință de cauză și care poate fi retras, în concordanță cu articolul 36 din Convenția de la Istanbul;

2. invită statele membre care au încă definiții ale violului bazate pe prezumția existenței violenței să inițieze modificări legislative pentru

a alinia definiția la cele mai recente standarde internaționale și să ofere sprijinul și protecția necesare și adecvate victimelor și supraviețuitorilor violului;

3. consideră oportun faptul că tot mai multe state membre au introdus definiții ale violenței sexuale bazate pe conceptul de consimțământ, în concordanță cu articolul 36 din Convenția de la Istanbul, și invită Comisia să încurajeze statele membre care nu au făcut încă acest lucru să ratifice Convenția de la Istanbul;

4. reiterează că legislația de incriminare a violului bazată pe lipsa consimțământului este un standard internațional în materie de drepturi ale omului definit în Convenția de la Istanbul; reamintește că statele membre au obligația de a respecta standardele internaționale în domeniul drepturilor omului și le invită să facă și mai mult pentru a proteja și ajuta supraviețuitorii și victimele violurilor și pentru a eradica toate manifestările setului complex de convingeri și norme sociale care sunt predominante și care încurajează agresiunea sexuală masculină și susțin violența împotriva femeilor, creând un mediu în care violența sexuală s-a normalizat și se justifică prin inegalități de gen persistente și atitudini dăunătoare față de gen și sexualitate;

5. afirmă din nou că legislația bazată pe lipsa consimțământului este singurul cadru adecvat, cuprinzător, bazat pe cunoașterea traumelor și pe dovezi care acordă acces la justiție supraviețuitorilor violurilor; constată că legislația privind violul bazată pe conceptul de consimțământ are rezultate pozitive în ceea ce privește accesul la justiție, inclusiv rate mai ridicate ale denunțărilor și condamnărilor, și totodată oferă perspective mai bune de recuperare și de atingere a unei stări de bine emoționale a supraviețuitorilor;

6. invită din nou Comisia să prezinte, în temeiul articolului 83 alineatul (1) al treilea paragraf din TFUE, o propunere de decizie a Consiliului care să definească violența de gen ca nou domeniu al infracțiunilor incriminate de UE, pentru a obține o abordare comună menită să combată toate formele de violență de gen, care este una dintre cele mai răspândite încălcări ale drepturilor fundamentale săvârșite în UE;

7. evidențiază că este valabilă numai indicarea clară, explicită, afirmativă, liber exprimată și lipsită de ambiguitate a consimțământului și că tăcerea, lipsa de rezistență verbală sau fizică sau lipsa unui „nu” nu pot fi interpretate ca un consimțământ și că nici consimțământul dat în prealabil, nici comportamentul sexual din trecut, nici vreo relație din trecut sau din prezent cu un infractor, nici starea civilă sau vreun alt statut de parteneriat, nu înseamnă că s-a dat în prezent sau în viitor consimțământul pentru vreun act sexual; accentuează că consimțământul poate fi retras în orice moment înainte de actul sexual și în timpul acestuia; observă că consimțământul poate fi exprimat în orice mod atât timp cât este dat

de bunăvoie, ca urmare a exercitării liberului arbitru al persoanei, și este evaluat în contextul circumstanțelor înconjurătoare, în conformitate cu articolul 36 din Convenția de la Istanbul;

8. subliniază că consimțământul trebuie evaluat în contextul circumstanțelor înconjurătoare, recunoscând că nu poate fi dat în caz de violențe, amenințări, luare prin surprindere, înșelăciune, abuz de putere, inclusiv control, constrângere, o stare fizică sau psihică, cum ar fi starea de teamă, de intimidare, de inconștiență, de „paralizare” din cauza fricii sau a unei traume, de intoxicație, de supunere chimică, de somn, boală, vătămare corporală, dizabilitate sau orice altă situație deosebit de vulnerabilă ori din cauza vârstei; recunoaște că astfel de stări pot îngreuna capacitatea unei persoane de a-și da de bunăvoie și în cunoștință de cauză consimțământul;

9. accentuează că este important să se recunoască reacțiile la traumă, cum ar fi imobilizarea tonică sau paralizarea, o reacție neurobiologică la frică sau amenințare care poate conduce la paralizie temporară, la imobilitate și la pierderea capacității de a vorbi, și reacția de supunere excesivă („fawn response”), care este o strategie de supraviețuire ce apare sub constrângere și presupune împăciuirea autorului infracțiunii în încercarea de a evita escaladarea situației sau un prejudiciu; evidențiază că astfel de reacții la traume apar în timpul violului și al actelor de violență sexuală și, așadar, ele trebuie să se reflecte în legislație și în practica judiciară pentru a obține o abordare care să țină cont de traume și să fie axată pe supraviețuitori, recunoscând astfel prin lege că lipsa rezistenței nu înseamnă consimțământ;

10. invită Comisia și statele membre să aplice o abordare intersecțională și axată pe victime tuturor politicilor relevante, pentru a asigura accesul la justiție și a obține egalitatea de gen, recunoscând că violența de gen și discriminarea, inclusiv violențele sexuale precum violul, sunt deseori agravate de alți factori, cum ar fi discriminarea și stereotipurile de gen, și că intersectarea acestor factori creează forme multiple și unice de discriminare care reclamă măsuri precis direcționate, adaptate la context, printre care și acte legislative, pentru a asigura în egală măsură protecția și sprijinul tuturor victimelor și supraviețuitorilor;

11. evidențiază că legislația privind violul bazată pe conceptul de consimțământ trebuie să se aplice și în mediile digitale și virtuale, unde pot avea loc acte sexuale neconsimțite, cum ar fi violul simulat sau interacțiunile sexuale sub constrângere; reliefează că astfel de acte pot avea consecințe psihologice grave asupra supraviețuitorilor și trebuie deci recunoscute prin lege și urmărite penal în consecință;

12. invită statele membre să se asigure că victimele și supraviețuitorii violurilor au acces deplin la îngrijiri și servicii medicale imediate, complete, sigure, confidențiale și de specialitate atât timp cât este necesar, cum ar fi gestionarea clinică a cazurilor de viol și prestarea

unor servicii de sănătate sexuală și reproductivă și exercitarea drepturilor aferente, inclusiv la contracepția clinică de urgență, profilaxia postexpunere, tratamentul infecțiilor cu transmitere sexuală și accesul la avort legal și în condiții de siguranță, măsuri care ar trebui completate de accesul la tratarea pe termen lung a traumelor, la sprijin psihologic și psihosocial și la servicii adecvate de monitorizare pentru sprijinirea recuperării; afirmă din nou că aceste servicii au un caracter critic pentru supraviețuitori și că sunt importante pentru a garanta rezultate optime în materie de sănătate și pentru a ajuta supraviețuitorii să își recapete sentimentul de autonomie corporală;

13. invită Comisia să se asigure că statele membre respectă articolul 26 din Directiva (UE) 2024/1385 privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice în ceea ce privește acordarea de sprijin specializat victimelor violenței sexuale, sprijin care să fie adaptat nevoilor lor specifice și gratuit, asigurându-se o distribuție geografică și capacități suficiente; evidențiază că toate victimele și toți supraviețuitorii violenței sexuale trebuie să aibă acces la resurse precum centrele de primire în regim de urgență deschise 24 de ore din 24, unde pot beneficia de îngrijiri medicale, sprijin psihologic și consiliere juridică fără obligația de a face un denunț oficial; invită, de asemenea, statele membre să se asigure că victimele și supraviețuitorii au acces la asistență juridică;

14. încurajează schimbul permanent de bune practici între statele membre, pentru a promova armonizarea standardelor de tratament și a asigura un sprijin și un tratament coerente, de specialitate și de foarte bună calitate pentru victimele și supraviețuitorii violenței sexuale din întreaga UE;

15. cere hotărât ca serviciile publice să fie disponibile în toate etapele proceselor de reparație, mai cu seamă atunci când este vorba de acordarea asistenței psihologice și juridice de bază și de ajutorul la căutarea unui loc de muncă; invită statele membre să respecte Convenția de la Istanbul, oferind măsuri de protecție și de sprijin victimelor și supraviețuitorilor, punând accentul pe drepturile omului și siguranța persoanei, evitând astfel victimizarea secundară;

16. invită statele membre să se asigure că profesioniștii susceptibili să intre în contact cu victimele violurilor, printre care și agenții de aplicare a legii, personalul medico-legal, personalul instanțelor, judecătorii și procurorii, avocații, personalul medico-sanitar, personalul serviciilor sociale, personalul din educație și alte tipuri de personal relevant, precum și profesioniștii din prima linie, beneficiază de formare obligatorie, periodică, adecvată, eficace și adaptată; relevă că această formare ar trebui să urmărească să prevină victimizarea secundară a supraviețuitorilor, pentru a evita și a recunoaște stereotipurile de gen dăunătoare, pentru a elimina comportamentele și atitudinile de învinuire a victimelor și a trata victimele ținând seama de traume, de dimensiunea de gen, de

dizabilități și într-un mod adaptat copiilor, în concordanță cu articolul 36 din Directiva (UE) 2024/1385 și fără a leza independența sistemului judiciar și diferențele de organizare a sistemelor judiciare din întreaga UE; invită Comisia să extindă programele de formare sprijinite de UE, care sunt aliniate la cele mai bune practici judiciare, și invită statele membre să se asigure că serviciile din prima linie au capacitatea și resursele necesare pentru a răspunde cu eficacitate nevoilor victimelor și supraviețuitorilor, asigurând o formare obligatorie pentru toți profesioniștii din domeniul juridic și personalul organelor de asigurare a respectării legii care interacționează cu victimele violului;

17. invită statele membre să se asigure că personalul de specialitate medico-sanitar, inclusiv medicii pediatri, ginecologii, obstetricienii, moașele și personalul care acordă asistență psihologică, beneficiază de formare care le este destinată expres pentru a putea identifica și trata de manieră intersecțională consecințele fizice, psihologice și sexuale ale violului asupra supraviețuitorilor;

18. invită statele membre să intensifice cooperarea dintre autoritățile de aplicare a legii, autoritățile judiciare, societatea civilă, organizațiile care își desfășoară activitatea la nivelul comunităților, EIGE și alți actori specializați relevanți, cooperare pentru elaborarea de cursuri de formare privind mai ales stereotipurile de gen dăunătoare, discriminarea intersecțională și concepțiile greșite, miturile și stereotipurile despre viol, factori care îngreunează încă, toți, punerea în aplicare a legislației privind violul bazate pe conceptul de consimțământ; accentuează că polițiștii și judecătorii care au mai multe cunoștințe și competențe de a înțelege toți supraviețuitorii violenței sexuale și de a-i respecta ajută la scăderea subraportării și la reducerea la minimum a revictimizării, creând totodată un mediu mai sigur pentru supraviețuitori; invită, de asemenea, statele membre să se asigure că formarea membrilor sistemului judiciar, a juriștilor și a profesioniștilor care aplică legea respectă standardele internaționale privind drepturile omului și jurisprudența internațională referitoare la viol;

19. invită statele membre să elaboreze și să publice, în consultare cu organizațiile societății civile și cu serviciile specializate pentru femei, orientări specializate și care să țină seama de dimensiunea de gen, destinate autorităților competente, inclusiv judecătorilor care sunt implicați în acțiuni penale și, după caz, în acțiuni civile ce au legătură cu infracțiunea de viol; subliniază că aceste orientări trebuie să ofere instrucțiuni despre modul de tratare a victimelor ținând seama de traume și de dimensiunea de gen, să identifice și să evite stereotipurile de gen și să facă ca victimele, inclusiv cele care se lovesc de discriminare intersecțională, să fie respectate și protejate de victimizarea secundară și de revictimizare; consideră, în plus, că aceste orientări trebuie să conțină instrucțiuni despre modul de îndrumare a victimelor către servicii de asistență specializate, inclusiv servicii medicale, pentru a avea siguranța că victimele

beneficiază de tratament; cere să se revizuiască și să se actualizeze periodic orientările, în colaborare cu organizațiile societății civile și cu serviciile specializate pentru femei, pentru a asigura eficacitatea acestora și a obține cele mai bune rezultate posibile pentru victime, precum și pentru a înlătura deficiențele sistemice și structurale care favorizează acceptarea socială a impunității în cazurile de viol și permit ca autorii actelor de violență sexuală să rămână nepedepsiți;

20. constată că reforma legislativă trebuie să fie completată de măsuri de educare menite să încurajeze schimbarea comportamentelor și mai buna înțelegere a importanței consimțământului în relațiile sexuale; invită Comisia să prezinte în 2026 orientări ale UE privind educația sexuală și relațională sensibilă la dimensiunea de gen, intersecțională și completă, bazată pe conceptul de consimțământ, care să fie accesibilă în toate cele 24 de limbi ale UE și să vizeze combaterea stereotipurilor de gen, să evidențieze natura structurală a inegalității de gen și prezența acesteia în sexualitate și relații, să promoveze comportamentul neviolent și să aibă rolul de mijloc de eradicare definitivă a violenței de gen, inclusiv a violului, a inegalității și a discriminării; invită, de asemenea, Comisia să monitorizeze îndeaproape modul în care statele membre pun în aplicare aceste orientări și să publice o evaluare a punerii în aplicare înainte de sfârșitul mandatului actual; invită deci statele membre să se asigure că educația sexuală și relațională este inclusă în programele naționale de învățământ;

21. pune în evidență rolul esențial al campaniilor de informare a populației și al programelor de prevenire din școli în combaterea miturilor legate de viol și în promovarea unei culturi a consimțământului, mai cu seamă în rândul tinerilor, dat fiind că lipsa cronică de educație sexuală alimentează dezinformarea și stereotipurile dăunătoare; invită Comisia să desfășoare campanii de informare a populației la nivelul UE pentru a educa oamenii despre conceptele de consimțământ, relații, integritate sexuală și autonomie corporală și pentru a combate miturile legate de viol; invită, de asemenea, Comisia conceapă campanii de combatere a conținutului împotriva egalității de gen și a propagandei „incel” (celibat involuntar) de pe internet, care vizează mai ales bărbații tineri, normalizează violența sexuală și perpetuează stereotipurile de gen dăunătoare, lucruri ce contribuie la setul complex de convingeri și norme sociale care sunt predominante și care încurajează agresiunea sexuală masculină și susțin violența împotriva femeilor, creând un mediu în care violența sexuală s-a normalizat și se justifică prin inegalități de gen persistente și atitudini dăunătoare față de gen și sexualitate;

22. invită Comisia să se asigure că statele membre respectă articolul 35 din Directiva (UE) 2024/1385 privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, adoptând și desfășurând periodic inițiative de educare bazate pe dovezi și pe conceptul de consimțământ, campanii de informare și măsuri menite să promoveze

schimbări comportamentale și înțelegerea ideii că consimțământul trebuie să fie liber exprimat, reciproc și bazat în totalitate pe principiile autonomiei corporale și integrității sexuale; invită Comisia să monitorizeze îndeaproape modul în care statele membre transpun această directivă, în special articolul 35;

23. invită statele membre să își adapteze legislația privind termenele de prescripție pentru infracțiunile de viol, dat fiind că lipsa consimțământului este elementul central al acestor infracțiuni și că multe victime nu sunt capabile să recunoască, să identifice sau să denunțe faptele decât după o perioadă îndelungată, deseori din cauza traumelor, a fricii, a presiunii sociale sau a lipsei de cunoștințe despre dinamica consimțământului; evidențiază deci că trebuie prelungite termenele de prescripție pentru a garanta accesul efectiv la justiție, în concordanță cu drepturile fundamentale; reamintește că Parlamentul a invitat recent statele membre să se asigure că nu se aplică niciun termen de prescripție pentru infracțiunile menționate la articolele 3 și 9 din Directiva privind abuzurile sexuale asupra copiilor; subliniază că termenele de prescripție excesiv de scurte împiedică victimele să își caute dreptatea sau le subminează protecția; invită statele membre să încerce să înlăture cauzele subraportării și să se asigure că termenele de prescripție nu împiedică urmărirea penală eficace a infracțiunilor de viol;

24. invită statele membre să asigure că se oferă reparații efective, inclusiv despăgubiri, tuturor victimelor violenței de gen, inclusiv victimelor violenței sexuale, în conformitate cu legislația națională; reamintește că aceste reparații ar trebui să fie adecvate, imediate, globale și proporționale cu gravitatea prejudiciului suferit și ar trebui să țină seama de riscurile de discriminare intersecțională;

25. solicită statelor membre să ia măsuri corespunzătoare pentru a se asigura că există programe pentru infractori care le sunt accesibile persoanelor îndrumate spre aceste programe sau persoanelor care se înscriu la ele din proprie inițiativă, inclusiv în afara sistemului de justiție penală, și că există acces imediat la sprijin, recunoscând rolul acestora în prevenirea viitoarelor violențe de gen, în eforturile de a rupe tăcerea în problema violului și în eradicarea ansamblului predominant de convingeri și norme sociale care încurajează agresiunea sexuală masculină și susțin violența împotriva femeilor, creând un mediu în care violența sexuală s-a normalizat și se justifică prin inegalități de gen persistente și atitudini dăunătoare față de gen și sexualitate în societatea noastră;

26. susține hotărât eforturile societății civile și ale supraviețuitorilor violurilor de a rupe tăcerea în problema violului; recunoaște că presiunea din partea societății civile și a supraviețuitorilor violurilor a reprezentat principala forță motrice a promovării unor modificări legislative în statele membre; reamintește importanța dreptului la întrunire pașnică pentru declanșarea unor schimbări în societate și

pentru solicitarea unei legislații privind violul bazate pe consimțământ;

27. recunoaște rolul crucial pe care îl au organizațiile neguvernamentale și serviciile specializate pentru femei în acordarea de consiliere și sprijin victimelor, printre acestea numărându-se centre de sprijin pentru femei, adăposturi pentru femei, linii de asistență telefonică, centre de primire în regim de urgență în caz de viol, centre de asistență în caz de violență sexuală și servicii primare de prevenție; invită Comisia și statele membre să ofere finanțare suficientă pentru ca aceste servicii să fie oferite în continuare și să se dezvolte; cere să se acorde mai mult sprijin acestor organizații ale societății civile și apărătorilor drepturilor femeilor, printr-un sprijin financiar și alocat expres în bugetul UE;

28. subliniază că este nevoie de parteneriate puternice și sustenabile cu organizațiile de la firul ierbii și apărătorii drepturilor femeilor, în special în țările în care spațiul civic este amenințat, iar regresul egalității de gen și drepturile sexuale și reproductive este tot mai accentuat;

29. reliefează că este important să se consolideze punerea în aplicare, asigurarea respectării și monitorizarea legislației privind violența sexuală și violul și cere să se elaboreze criterii de referință și indicatori la nivelul UE pentru a evalua eficacitatea și impactul;

30. pune în evidență rolul UE în consolidarea cooperării cu agențiile ONU, cum ar fi ONU Femei și Fondul ONU pentru Populație, și cu partenerii internaționali, printre care și Consiliul Europei, Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa și Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, în promovarea egalității de gen și în combaterea violenței sexuale și a violenței de gen în cadrul Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă, al Platformei de acțiune de la Beijing și al Programului de acțiune al Conferinței Internaționale pentru Populație și Dezvoltare;

31. încurajează continuarea dialogului și a cooperării dintre instituțiile UE, statele membre și societatea civilă, astfel încât violența sexuală să fie tratată nu doar ca o acțiune individuală de vătămare, ci și ca o manifestare a unei inegalități de gen și a unei discriminări structurale mai ample;

32. invită statele membre să se asigure că sistemele create pentru colectarea datelor despre violența de gen acoperă colectarea, elaborarea, producția și difuzarea de statistici privind violul, incluzând date defalcate, printre altele, pe sexe, grupă de vârstă (copil/adult), origine rasială și etnică a victimei și a autorului infracțiunii și pe relația dintre victimă și autorul infracțiunii; cere ca EIGE și FRA să susțină procesul de monitorizare și să contribuie în continuare la colectarea de date și la cercetarea privind toate formele de violență de gen, printre care și violul;

33. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei.